

Lakialoite LA 106/2020 vp

Mia Laiho kok ym.

Lakialoite laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään lisättäväksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin (559/1994) säännös, jonka mukaan tiettyjen henkilöryhmien, kuten kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien tutkiminen tai hoitaminen olisi sallittua vain terveydenhuollon ammattihenkilöille. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että muut kuin terveydenhuollon ammattihenkilöt voisivat hoitaa syöpää tai henkilöä, joka on raskaana tai jolle on tehty elinsiirto, ainoastaan yhteistyössä lääkärin kanssa.

Lakialoitteen tarkoituksena on parantaa potilasturvallisuutta rajaamalla vakavien sairauksien hoito ainoastaan terveydenhuollon ammattihenkilöille. Lisäksi tarkoituksena on varmistaa, ettei potilas jäisi vakavissa sairauksissa ilman lääketieteellistä taudinmäärittystä tai mahdollisuutta siihen. Lakialoitteella ei ole tarkoitus rajoittaa vaihtoehtohoitojen tarjoajien toimintaa muiden vähemmän vaarallisten tautien ja sairauksien hoitamisen osalta. Luku sisältää säännöksen oikeudesta tutkia ja hoitaa eräitä kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevia potilasryhmiä ja vaikeimpia sairauksia.

PERUSTELUT

Viralliseen terveydenhoitoon kuulumattomien hoitojen tarjonta, markkinointi ja käyttö ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosikymmeninä. Erilaisten hoitojen ja hoitomenetelmien antajien valvonnasta on keskusteltu pitkään. Akuuttien lääketieteellistä hoitoa tarvitsevien sairauksien tunnistaminen on tärkeää. Vaihtoehtohoitajien puutteellinen kyky tunnistaa lääketieteellisen hoidon tarvetta voi vakavasti vaarantaa asiakkaan terveyden. Vaihtoehtohoitojen valvonnan puutteellisuus ja tästä seuraava potilaan oikeusturvan heikentyminen ovat selkeitä ongelmia.

Suomessa ei tällä hetkellä ole vaihtoehtohoitoja ja niiden harjoittamista koskevaa erityislainsäädäntöä. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Lakialoitteella on tarkoitus edistää lain tavoitteen toteutumista säätämällä vaikeiden sairauksien hoitaminen ainoastaan Valviran hyväksymien terveydenhuollon ammattihenkilöiden tehtäväksi.

Lakialoite LA 106/2020 vp

Terveydenhuollon ammattihenkilölain tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta sekä terveydenhuollon palvelujen laatua. Lailla varmistetaan, että laissa tarkoitettulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on ammattitoiminnan edellyttämä koulutus ja muu riittävä ammatillinen pätevyys. Lailla varmistetaan myös terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonta terveyden- ja sairaanhoidossa sekä helpotetaan ammatillisesti perusteltua terveydenhuollon ammattihenkilöiden yhteistyötä ja tarkoituksenmukaista käyttöä.

Näin ollen lakialoitteessa ehdotetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin lisättäväksi terveydenhuollon ammattihenkilön tutkimusta ja hoitoa edellyttäviä potilasryhmiä ja sairauksia koskeva 4 b luku. Luku sisältää säännöksen oikeudesta tutkia ja hoitaa eräitä kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevia potilasryhmiä ja vaikeimpia sairauksia. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on parantaa yleistä potilasturvallisuutta luomalla säännökset siitä, mitä potilasryhmiä voisivat hoitaa vain terveydenhuollon ammattilaiset ja minkä sairauksien hoitoon vaihtoehdohoitojen antajat voisivat osallistua ainoastaan yhdessä laillistetun lääkärin kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin (559/1994) uusi 4 b luku seuraavasti:

4 b luku

Terveydenhuollon ammattihenkilön tutkimusta ja hoitoa edellyttävät potilasryhmät ja sairaudet

23 f §

Oikeus tutkia ja hoitaa eräitä potilasryhmiä ja sairauksia

Oikeus tutkia tai hoitaa henkilöitä on sallittu ainoastaan tämän lain 2 §:ssä tarkoitetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille silloin kun:

- 1) täysi-ikäinen henkilö ei mielen-terveyden häiriön, kehitysvammaisuuden tai muun syyn vuoksi pysty päättämään hoidostaan;
- 2) alaikäisellä ei ole hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumusta tutkimukseen tai hoitoon;
- 3) tutkimukseen tai hoitoon sisältyy hypnoosia; tai

Lakialoite LA 106/2020 vp

4) potilasturvallisuus edellyttää muusta erityisestä, henkilön sairauteen tai hoitomuotoon liittyvästä syystä terveydenhuollon ammattihenkilön tutkimusta tai hoitoa.

Muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö ei saa hoitaa henkilöä, joka on raskaana tai jolle on tehty elinsiirto, taikka hoitaa syöpää, diabetesta, epilepsiaa, vakavaa mielenterveyden häiriötä, mielisairautta, dementiaa tai muuta näihin verrattavaa vakavaa sairautta taikka tartuntatautilaissa (1227/2016) säädettyä yleisvaarallista tartuntatautiä, ellei tutkimusta ja hoitoa toteuteta yhteistyössä lääkärin kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 21.12.2020

Mia Laiho kok
Pauli Kiuru kok
Päivi Räsänen kd
Terhi Koulumies kok
Paula Risikko kok